

een dag, of langer dan nodig mocht zijn, blijven liggen. [fol. 1692] Naar aanleiding van de brief uit Bengalen van 10 december 1763 is de toestemming in het voorafgaande jaar om de schepen die voor de kleine kamers naar Nederland gaan, voor een waarde van acht ton aan lading mee te geven hernieuwd. Er is aan toegevoegd dat de vroegschepen wel voor acht tot negen ton mogen vervoeren. Maar de later vertrekkende schepen mogen niet meer dan acht ton meenemen, omdat ze meer aan stormen en slecht weer worden blootgesteld. Uit de brief van 10 december 1763 is opgemaakt dat, toen er maar twee retourschepen konden vertrekken en de equipagemeester had bericht dat er nog ruimte in de Welgelegen was, waarin volgens de hoofdadministrateur reeds voor f 883.000,- was geladen, het bestuur heeft besloten om in dit schip naast de gunies en gunizakken voor de Kaap de Goede Hoop [fol. 1693] nog 50.000 lb peper en 25.000 pond sapanhout in te laden. Met de al ingescheepte 25.000 lb komt dit op 50.000 lb sapanhout. Naderhand heeft de hoofdadministrateur bericht dat hij bij zijn ruwe berekening de verpakking en de percentages voor interest en afscheepkosten had vergeten. Daarmee beliep de lading ruim f 990.000. Het bestuur besloot om 64 balen tannyzijde, die het wegens gebrek aan schepen nog niet had kunnen verzenden, t.w.v. f 71.589 voor het retourschip Vlissingen aan te houden. De gehele lading voor Nederland en de Kaap de Goede Hoop is daarmee op de aanzienlijke som van f 938.972 uitgekomen. Het bestuur heeft dat goed gedaan, maar men is zeer boos over de slordigheid van de hoofdadministrateur in de berekening van de verschepingen. [fol. 1694] Er wordt voor deze maal aan voorbijgegaan, maar de Hoge Regering verwacht wel dat zulke grove fouten niet meer gemaakt zullen worden. In de brieven van mei en oktober 1764 is reeds gemeld dat er vier retourschepen via Bengalen zouden gaan, hoe bij het besluit van 29 mei 1764 de lading over de kamers verdeeld was en dat de 's-Gravenzande via Ceylon zou gaan, terwijl de Hoop direct naar Batavia zou terugkeren. Om het bestuur in staat te stellen de schepen vol te beladen, is met de vroeg in juni 1764 vanuit Batavia vertrekkende schepen Oranjezaal en Huis te Boede 200.000 lb peper verzonden en in augustus met de Vrouwe Kornelia Hillegonda en de Stralen ieder 150.000 lb. In zijn brief van 20 maart 1764 hoopte het bestuur, evenals de Hoge Regering, de retourschepen voldoende te kunnen beladen. Daarom is er zoveel peper verzonden. [fol. 1695] Overeenkomstig de besluiten van 11 augustus 1761 en 6 juni 1763 kon zo het sapanhout tot 25.000 lb per schip beperkt blijven. Betreffende verstrekkingen aan schepen en vaartuigen is uit de brief van 10 december 1763 gebleken dat er voor een nieuw roer voor de Jerusalem te Calcutta drie balken van 30 voet lang en 22 duim dik tegen de ongehoorde prijs van f 437, of ruim rsd 60³/₄ per stuk, moesten worden ingekocht, omdat ze niet voorradig, of elders te krijgen waren. Het bestuur is erop gewezen dat er alle aanleiding is om de Engelsen bij gelegenheid net zo te behandelen. Dat zal de Hoge Regering ook doen. Het is onduidelijk of er bij besluit van 30 december 1763 vier kanonnen [fol. 1696] van 4 pond bals aan de equipagemeester zijn verstrekt, omdat de vier van 6 of 8 pond bals, die hij voor het leggen van tonnen boeien gebruikte, daarvoor ongeschikt waren. De Hoge Regering hoopte op geschiktheid, maar ook als ze voor het leggen van tonnen boeien bruikbaar waren, moesten zelfs kanonnen van minder kaliber uit Batavia gevraagd worden. Het bedrag van f 50.093 in het boekjaar 1762/63 besteed aan sloepen en kleinere vaartuigen is zo hoog dat men de desbetreffende memorie en onderliggende papieren eerst door het hoofd van Compagnies zeemacht wil laten nazien, voor het te laten passeren. Het bestuur zegt dat het deze memorie in de vergadering van 7 maart 1764 [fol. 1697] zeer nauwkeurig heeft gecontroleerd en op grond van de uitleg die de equipagemeester van dit bedrag heeft gegeven, behoudens bekrachtiging door de Hoge Regering heeft goedgekeurd. Het verschil van f 14.325 met de kosten in het jaar 1761/62 is echter veel te groot. In het laatste jaar waren ze al f 2589 hoger dan in het voorafgaande jaar. De kosten in 1762/63 zijn te aanzienlijk om eraan voorbij te gaan. Het rapport van het hoofd van de zeemacht wordt afgewacht. Twee moslimse roeiers en een pion zaten reeds sinds februari 1761 gevangen voor het stelen van salpeter, zonder dat de moslimse regering iets aan hun proces had gedaan, of daarin een uitspraak deed. Men hoopt dat dit afschrikt om deze misdaad, die al enige jaren in zwang is,